

OSTATNIE WIADOMOŚCI

KRAKOWSKIE

10
GROSZY

10
GROSZY

Rok III.

Kraków czwartek 3 sierpnia 1933

№ 213

Dziś powitamy w stolicy kpt. Skarżyńskiego chlubę naszego lotnictwa, zwycięzcę Atlantyku

Przyzwyczajamy się do rekordów. Co tydzień radiodepesze przyniosą do świata wieści o wielkich przelotach, nadzwyczaj świetnie zaopatrzonych samolotów, nawet eskadr całych. Postęp techniki pozwala lotnikowi oddać kierownictwo samolotu w ręce „sztucznego lotnika”; postęp techniki pozwala walczyć zwycięsko z mgłami całej eska-dry wodniopłatowców.

Mało kto jednak może po-szczycić się takim rekordem, jak kpt. Skarżyński! Jego zwycięski przelot nad Atlantykiem był zespoleniem wspaniałych cech jego charakteru i zdolności ze świetną konstrukcją najlep-szej w świecie awionetki inżynie-rów ś. p. Wigury, Rogala i Drze-wickiego.

Samotnego zwycięzcę Oceanu zamknął w sobie must młotomna wola, nieugięty hart ducha, a jednocześnie zdolność ścisłych obliczeń, umiejętność przewidy-wania; obok doskonałego opano-wania siebie — opanowanie aparatu i władzy lotniczej. Takim jest właśnie kpt. Skarżyński.

O własnościach jego samo-lota — świadczy wstęgi zwycię-stw, zdobywanych od szere-gu już lat na „erwudziakach”.

I pewnego dnia malarz samo-locik zawisi między niebem a zie-mią z samotnym lotnikiem.

Oczekiwaliśmy wiadomości z drżeniem serca.

Pralesiali! Zwyciężył!

Dziś — samotny zwycięzca oceanu przybywa do Warsza-wy.

Pragniemy Go powitać najser-deczniej, najradośniej. Pragnie-my wyrazić Mu swą wdzięcz-ność za rozślawienie imienia Pol-ski na całej kuli ziemskiej, za uniesienie, jakie wzbudził w mi-lionach Polaków w Starym kraju i na emigracji.

Wszyscy wybiegnemy Mu na powitanie — na lotnisko i na uli-ce!

Wczoraj za Polską Agencją Te-legraficzną podaliśmy w większej części naszego nakładu wiado-mość o odlocie kpt. Skarżyńskie-go z lotniska Inglebert pod Bou-logne sur mer do Polski.

Według tej wiadomości nasz bohater lotnik wyleciał o godz. 10-tej rano. Miał lecieć do Polski etapami.

Mijały godziny, a wieści o ka-pitanie Skarżyńskim nie nadcho-dziły. W miarę posuwania się wskazówek zegara niepokój w re-dakcjach rósł. Tymczasem telefo-ny milczały, a redakcja PAT-a niezmiennie odpowiadała: nie ma my żadnych wiadomości.

Wczorajszy rahek i godziny południowe w dalszym ciągu nie przynosiły wyjaśnienia zagadko-wego zniknięcia kpt. Skarżyńskie-go. Wzrastało zaniepokojenie i poczęto snuć domysły.

Przedewszystkiem poczęto py-tać: „A może kpt. Skarżyński nie odleciał z St. Inglebert, gdyż do

tego czasu musiałby gdzie wy-lądować, a i lotniska, na których ukazały się jego tak dobrze zna-ny samolot RWD-5 — rozgłosi-łyby wieść o tem na cały świat?”

Na to pytanie odpowiada ko-respondent PAT-a z Paryża:

PARYŻ (PAT) — Komendant lotniska w St. Inglebert pod Bou-logne sur mer potwierdził wiado-mość, iż kpt. Skarżyński wy-startował onegdaj rano do Pol-ski.

Kpt. Skarżyński postanowił

nie lecieć bezpośrednio, lecz eta-pami, aby nie forsować samo-lotu. Rozkład etapów jest tak prze-widziany, iż kpt. Skarżyński przy-będzie na lotnisko w Warszawie na oznaczoną godzinę!

Więc jednak odleciał.

Wobec tego poczęły coraz czę-szej padać niepokojące pyta-nia: Gdzie jest kpt. Skarżyński?

Pojawiły się przypuszczenia, że kpt. Skarżyński wylądował w Gdyni, gdyż w Jastarni bawi Je-go małżonka i dopiero dziś przy-będzie do Warszawy. Inni wska-zywali inne miejsce wylądowa-nia w Polsce, przyczem wyjaś-niali to tem, że kpt. Skarżyński zostawił sobie na dzień dzisiej-szy mały etap do przelotu, by być należycie wypoczętym na przyjęcie, jakie mu szykuje sto-lica. Jak się dowiadujemy, to właśnie przypuszczenie jest jed-y nie słuszne. Miejsce obecnego po-bytu znane jest władzom lotni-czym, ale zachowują je one w ta-jemnicy.

Takie przyjęcie, choć nie-zwykle miłe, jest jednak męczą-ce — dość tylko znaleźć się w ścisłym wielotysięcznym tłumie.

Kpt. Skarżyńskiego powita nad stolicą eskadra 15 samo-lotów typu „P-7”, chluba nasze-go lotnictwa. Dowodzień niem-będzie dowódca dywizjonu my-slińskiego 1-go pułku lotnicze-go.

Do Aeroklubu już napływają liczne depesze z powinszowania-mi dla kpt. Skarżyńskiego. Naj-więcej depesz nadsyła Czecho-słowacja i Górny Śląsk.

Napływają też liczne upomni-ki, które zostaną wręczone kpt. Skarżyńskiemu.

Angielskie bomby lecą na Indusów

SIMLA, (PAT). — Samoloty brytyjskie bombardowały dziś rano miejscowość Kotki. Wieczo-rem bombardowanie ma być wznowione. Akcja ta podjęta zo-stała wskutek odmowy wydania w ręce władz 3-ch agitatorów. Przed dwoma dniami samoloty zrzuciły na terytorjum Bajuari

ultimatum, domagające się wyda-nia przywódców, grożąc w prze-ciwnym razie bombardowaniem.

LONDYN (PAT). Donoszą z Poona (Indie), że Gandhi ma być tu przeniesiony do miejscowego więzienia, skąd jednak zostanie zwolniony pod warunkiem niewydalania się z okręgu admi-nistracyjnego oraz powstrzymania się od wszelkiej działalności na rzecz

kampanii nieposłuszeństwa cywilnego. Jeżeli jednak Gandhi nie zgodzi się na powyższe warunki, zostanie postawio-ny przed trybunałem i jak się spodzie-wają, może być skazany na 2 lata wię-zienia.

O barbarzyńskim uśmierza-niu buntu przez Anglię — pisze-my obszernie na stronie 2-ej.

Aby popełnić samobójstwo wysadził w powietrze hotel!

PRAGA (PAT) — O wczoraj-szym wybuchu w hotelu Euro-pejskim w Brnie Morawskim do-noszą, że sprawcą wybuchu był

pewien bezrobotny urzędnik, który pod wpływem melancholji i na tle nieszczęśliwej miłości po-pełnił samobójstwo zapomocą

materiałów wybuchowych. Szcze-gółów narazie brak. Z pod gru-zów hotelu wydobyto 7 osób.

Potworne upały w Ameryce

40 osób postradało życie

NOWY JORK (PAT) — We wschodnich i środkowo - wscho-dnich stanach tanują niebывале upały, którym towarzyszą częste burze. Ofiarą tych upałów padło dotychczas 40 osób. W samym Nowym Jorku zmarło 10 osób.

Termometr wskazuje 100 stop-ni Fahrenheita w cieniu. Tem-peratury takiej nie notowano od

lat 15. Natomiast w stanie Mon-tana panują takie chłody, że lud-ność chodzi w zimowej odzieży.

Tajemniczy mord na Budach w stolicy Krwawe rozrachunki band terrorystycznych

Krwawa Wola, kryjąca w so-bie wiele tajemnic, zdobyła no-cy wczorajszej nowy liść wa-wrzynu swej smutnej sławy. Oto przy zbiegu ulic Wawrzyszew-skiej i Ostroroga dokonano mor-du na osobie b. pracownika firm-y Franaszek, Stanisławie Wal-czaka.

Młody ten człowiek, liczący za ledwie 26 lat życia, ma już poza sobą także przeszłą a raczej osławioną przeszłość.

Walczak był członkiem rozgło-snej bandy terrorystycznej, na której czele stał Romuald Zubo-wicz. W procesie tej bandy Walczak został niewinny i po 14 miesiącach pobytu w więzieniu zwolniony. Jako jeden z człon-ków bojówek miał Walczak oso-biste porachunki z szeregiem o-

sobników ze swej sfery, między innymi z byłym komendantem je-dnej z bojówek, Jędrzejem Ko-walskim. Kowalski ma proces kaźni. W procesie tym Walczak jest świadkiem przeciwko Ko-walskiemu. Sprawa ta wynikła na krótko przed zdemaskowa-niem obu band terrorystycznych na Woli — Tasiemki i Zubowic-za. Wszelkie rozrachunki z Walczakiem odłożono na czas wyjścia jego z więzienia.

Istotnie w trzy dni po wyjściu z więzienia Walczaka, został on napađnięty przez niejakiego Władysława Dziedzika (Młynarska 18) i Baczyńskiego oraz kilku ich kompanów i dotkliwie potur-bowany. Była to próba sterozy-wania Walczaka, jako świadka w procesie przeciwko Kowalskiemu. W kilka tygodni po tem ci-

sami ludzie napađli na Walczaka po raz drugi. Od tej pory Walczak unikał spotkań z kolegami.

Mimo to w ostatnich dniach zaprzyjaźnił się z niejakim Tade-uszem Pantelejewem (Skiermie-wicka 26), który onegdaj popo-ludniu wyprowadził go z domu. Od tej pory Walczak nie wrócił. O godzinie 10 wieczorem prze-bywał jeszcze w restauracji Cy-mermana na Wolskiej róg Mły-narskiej w towarzystwie kilku kolegów. Wśród tych kolegów zapewne należy szukać spraw-ców mordu. Wyprowadził go oni na ulicę świętego Stanisła-wa i tam zadali kilka ran nożo-wych. Gdy Walczak uciekał, bro-cząc krwią, ulicą Wawrzyszew-ską w stronę Ostroroga, napađni-cy dali doń kilka strzałów. Walczak zdołał dowiec się do bramy wspomnianego wyżej do-mu. Sięgnął do dzwonka dozorc-cy i wtedy został dobity wy-strzałem w skroń.

Z jakiej strony padły strzały w stronę Walczaka, narazie tru-dno dociec. Jedno nieuległa wąp-liwości: są to porachunki, roz-grywające się od szeregu lat między konkurencyjnymi banda-mi terrorystycznymi i między przestępcami. Policja prowadzi śledztwo.

Nowe normy uposażenia kolejarzy?

Zjednoczenie Kolejowców Polskich informuje nas za pośrednictwem alen-cji PAS o projekcie nowych norm uposażenia kolejarzy. Nowe te normy mają na celu uproszczenie obliczeń. Płace ustalone byłyby w wysokości dzisiejszego wymiaru w poszczegól-nych grupach według szczebla „6” zwlekszonego o obecny dodatek ekono-miczny na dwie osoby. Do tej płacy zasadniczej dochodziłyby dodatek funkcyjny w wysokości 40 proc. płacy zasadniczej.

Nowe normy uposażeń byłyby do-tkliwym ciosem dla kolejarzy, m-cych liczniesze rodziny oraz wyższe szczeble płac.

Uposażenie wynosiłoby dla grupy XVI — 172 zł., XV — 187, XIV — 205, XIII — 224, XII — 242, XI — 263, X — 299, IX — 341, VIII — 401, VII — 485, VI — 614, V — 810, IV — 991 zł.

Do tych płac w Warszawie byłby doliczany 10-procentowy dodatek sto-leczny.

Sluchajcie!

Bardzo poważne pytanie! Czy może ojciec wypędzić z domu ro-dzicielskiego swoją ukochaną córkę, która poślubiła się na śliskiej drodze życia?

Pytanie to będzie postawione naszym Czytelnikom w p-owszym odcinku naszej nowej sensacyjnej powieści p. t.

„SHANBIONA“

której gruk rozpoczniemy już w dniach najbliższych w naszym piśmie Sensacyjnego romansu z życia wyższych sfer towarzyskich p. t.

SIOSTRA MARJA

do nabycia we wszystkich kioskach krakowskich oraz w DROKARNI MONOPOL, NA GRÓDKU 2

95. Zeszyt

Barbarzyństwo Anglii

Samoloty wojskowe uśmierzają bunt w Indjach

Indje rozgorzały znowu płomieniem walki. Nie są to nowe wiadomości dla czytelników gazet. Zbyt dobrze przyzwyczailiśmy się do tego rodzaju wiadomości. Co prawda są one zawsze nieco odmienne, inny posiadają odbiór, ale ciągle powtarza się ten sam motyw: krwawa walka, przelanie krwi.

Indje stanowią tak duży obszar i różny pod względem wyznaniowym i społecznym, że walki te nabierają tam specjalnego charakteru. Jeśli chodzi o walki bratobójcze, to miały one miejsce zapewne i nie bez udziału z zewnątrz. Wykorzystywanie konfliktów wyznaniowych czy społecznych jest zawsze ulubionym konikiem władz obcych, rządzących na terenach podbitych czy kolonialnych. W ten sposób odwraca się uwagę społeczeństwa jako całości od innych możliwości walk, np. o jedność narodową i niepodległość.

Od lat walki w Indjach są na porządku dziennym. Obecnie de pesze znowu donoszą o walkach, tym razem z Anglikami. Rządy angielskie w Indjach nie należą do najlepszych. Na terenie tej kolonii najciężej przyszło Anglikom uzyskać grunt pewny pod nogami, wiele w tych szkach popsuł Anglikom Gandhi. Stał się on równocześnie wodzem odrodzenia narodowego i świętym. Walka o usamodzielnienie Indji, przynajmniej uznanie ich jako dominium angielskie przechodziła różne koleje. Walka ta jest prowadzoną nierówną bronią i metodami. Anglicy mają do swej dyspozycji wszystkie środki walki orężnej, zaś Gandhi

wyrzekł się wszelkich środków gwałtownych i używania jakiegokolwiek broni orężnej. Stał się męczennikiem narodowym i usiłuje zwyciężać bronią moralną. Znał swoje długie głosy, przy pomocy których chciał uzyskać coś dla swoich współbraci. Anglicy bardzo niechętnie idą na ustępstwa i wyzyskują przeciwko agitacji Gandhiego możliwości, jakoteż najniższe warstwy, dla których Gandhi z powodu nieprzewidywalnej odrębności, niewiele jeszcze mógł zdziałać.

Obecna faza walki jest niesłychanie dramatyczna i ostra. Wódz Hindusów, Gandhi, niedawno wypuszczony z więzienia, postanowił przez silną agitację podburzyć masę przeciwko administracji angielskiej. W odpowiedzi rozpoczęły się represje rządu angielskiego. Aresztowa-

wano Gandhiego w towarzystwie najbliższych współpracowników i uczni, ale równocześnie wysłano oddziały wojsk do miejscowości obłitych buntem. Mało tego Anglicy, którzy tak chętnie udzielają wszystkim numerom i lekcyj władania i wymaga ja wyróżniającą się od innych w stosunku do mniejszości narodowych, nie cofnęli się tym razem przed najbardziej brutalną metodą przywrócenia spokoju w zagrożonych miejscowościach. Naślali na bezbronne miasta zato, że nie chciały wydać na oznaczony termin kilku agitatorów, eskadry samolotów bojowych. Samoloty bombardują miasta, by w ten sposób zmusić je do posłuchu. Nie można powiedzieć, że jest to humanitarny sposób oprowadzania sytuacji bądź co bądź we własnym państwie. Dotych-

czas ten rodzaj walki był stosowany tylko wobec nieprzwykłych podczas ostatniej wojny. A przecież Konferencja Rozbrojeniowa obraduje właśnie nad planem angielskiego prezydenta, który przewiduje nie używanie samolotów bojowych nawet podczas wojny! Czy podczas pokoju dla własnej ludności wolno używać samolotów bombowych? Byłoby bardzo pożądanym, ażeby angielski premier Mac Donald, ubierający się zbyt często w togię wybawiciela ludzkości, zechciał objaśnić, jak rozumie wobec tych okoliczności swój plan rozbrojeniowy.

Jedno jest w tej chwili pewne, że opinia publiczna odwróci się od dwulicowości angielskiej i protestować będzie przeciwko barbarzyńskim metodom uśmierzenia niepokoju w Indjach.

Wesoły Kacik

PRZESŁUCHANIE

Do komisariatu wezwano, celem zbadania, Kunegundę Pryszczkę, której w pociągu skradziono zegarek.

— Imię pani i nazwisko? — pyta prowadzący dochodzenie przodownik.

— Kunegunda Pryszczka.

— Zajęcie?

— Wdowa...

— Ale czym się pani zajmuje?

— Dwóch mężów pochowałam, a teraz... z własnych fundusów.

— Dzieci pani ma?

— Dwoje.

— Jedno z pierwszego łoża, drugie z drugiego?

— Nieee... Jak drugi raz wyszłam zamaż, to spałam w tym samym łożku co przedtem.

— Ależ ja się nie o to pytam. Z którego małżeństwa są dzieci?

— Drugie to z drugiego, a pierwsze miałam przed pierwszym małżeństwem z drugim mężem.

— Jak to?

No, bo zanim wyszłam pierwszy raz zamaż, to byłam zaręczona z drugim mężem...

— O jej — wzdycha przodownik, nie mogę się połapać.

— Ile pani ma lat?

— Co mi pan same przykre pytania zadaje?

— Bo to trzeba zaprotokółować proszę pani.

— Trzydzieści... ee... trzy.

— Gdzie pani mieszka?

— Ciechanowska 10, lewa oficyna, 3-cie piętro, naprawo. Tylko niech pan nie przychodzi po 10-ej, bo gospodyni pana nie wpuści.

— Niech pani opowie, jak to było z tą kradzieżą zegarka.

— Jechałam, proszę pana, do domu od jednego krewniaka, wdowca, co się za mnie swatał. Ma własne gospodarstwo, trzy krowy... Tylko, że mu o mnie nagałali, to się teraz nie chce żenić.

— Ale jak było z zegarkiem?

— Przecież mówię. Jechałam od tego wdowca. W wagonie tuż przy mnie siedział jakiś młody blondyn. Przystojny chłopak. Takki w oczach sympatyczny... he... he... wstydzić się, ale tak jak pan.

— No, no... niech pani mówi dalej.

A potem jeden pasażer światła zgasił i takeśmy pociemku jechaliśmy do samej Warszawy. Wychożdzę na dworzec, patrzę — niema zegarka, co go mój pierwszy mąż na loterii fantowej wygrał.

— A jaki to był zegarek?

— Nikłowy, na łańcuszku.

— Więc gdzie go pani trzymała?

— No wiadomo gdzie. Pod bluzką...

— I nie czuła pani wcale ręki tego sasiada, kiedy wyciągał zegarek?

— No... no, ale myślałam, że on ma uczciwe zamiary.

Napoleon Sadek

Obrona ponownie opuściła salę sądu w Wadowicach

WADOWICE (PAT) — W czasie wczorajszej rozprawy o zajścia antyżydowskie w powiecie żywieckim, trybunał przesiadka dwóch świadków oskarżenia, a mianowicie: Tomasza Kąkola i Władysława Slezika, przyprawzonego przymusowo na rozprawę przez policję, ponieważ nie stawili się dobrowolnie. Świadkowie ci zeznali obciążająco dla kilku oskarżonych. W szczególności Slezik zeznał, że w

rabującym tłumie widział oskarżonego Kościerza i Władysława Tyca oraz oskarżonego Kusia, biegnącego z kołem w ręku. Po rozruchach świadek widział oskarżonego Antoniego Włocha, niosącego nową piłę pod pachą, a oskarżonego Kusia z wypchanym workiem.

Następnie przesłuchano czterech świadków obrony, których zeznania wypadły również niekorzystnie dla o-

skarżonych, poczem przystąpiono do odczytywania aktów i protokołów zeznań świadków, niezawezwanych na rozprawę. Zeznania te w wielu wypadkach obciążają oskarżonych, dlatego też podobnie, jak w sobotę, obrona na znowu postawiła wniosek nieodczytywania tych protokołów. Po nieuwzględnieniu wniosku, obrona ponownie opuściła salę na czas odczytywania aktów.

Poraz czwarty staną przed sądem

małżonkowie pod oskarżeniem morderstwa

Jutro w Warszawskim Sądzie Apelacyjnym odbędzie się rozprawa w głośnym procesie o zabójstwo Eudoksji Impert, rosyjskiej emigrantki, której zwłoki

wyłowiono w dniu 26 kwietnia 1919 roku z rzeki Skrzywy pod Lipnem.

Na głowie topielicy widniały liczne rany zadane tępem narzędziem.

Tego samego dnia, gdy wiadomość o tem doszła do posterunku policji, zatrudniony tam, protokolant, policjant Leon Brochwicz, zniknął z Lipna wraz z żoną.

Brochwicz przez 14 lat przebywał zagranicą pod fałszywym nazwiskiem Jagodzińskiego. W roku 1932 został dekretem prezydenta Republiki Francuskiej wydany władzom polskim i osadzony w więzieniu. W ślad za nim przyjechała do Polski jego żona i dobrowolnie zgłosiła się do prokuratora sądu okręgowego, który polecił ją aresztować.

Brochwiczowie odpowiadali przed sądem okręgowym w dniach 9, 10 i 11 grudnia 1932 roku i zostali skazani za morderstwo skrytobójcze na 5 lat więzienia.

Nie przyznali się jednak do winy, tłumacząc, że Brochwicz wyjechał 21-go, to jest na trzy dni przed znalezieniem trupa, a uczynił to, gdyż 20-go kwietnia zwolniono go z policji i groziło mu wcielenie do wojska. Wreszcie, że do ucieczki namówiła Brochwicza żona, gdyż nie chciała stracić na wojnie męża, poślubionego przed 3 ma miesiącami.

Obronca Brochwiczów, adw. Hofmokr - Ostrowski, zaapelował, opierając się na braku wszelkich dowodów winy, oraz na sprzecywnych orzeczeniach lekarzy, z których jeden w r. 1919 twierdził, że trup leżał w wodzie 14 dni, co obciążało Brochwiczów, a drugi w r. 1932 twierdził, że trup był w wodzie najwyżej 5 dni, co winę Brochwiczów wykluczało.

Do obecnej sprawy powołany został na wniosek obrony, prof. Grzywo-Dąbrowski, który po 14

lat z bardzo wadliwego protokołu sekcji zwłok ma ustalić ostatecznie, jak długo przebywał trup w wodzie.

Jeszcze jeden fakt sprawę komplikuje. Oto jeden z lekarzy twierdzi, iż przyczyną śmierci Impertowej były rany głowy, a do wody wrzucono już trupa, podczas gdy zdaniem drugiego biegłego przyczyną śmierci nie były rany, a tylko utonięcie.

Charakterystycznym jest, że dla przedawnienia sprawy brak było tylko jednego roku.

RADJO

ROZGŁOSNIA WARSZAWSKA

7.00 Sygnał czasu. 7.05 Gimnastyka. 7.20 Wesołe utwory w wyk. ork. Dobrinda. 7.30 Dziennik poranny. 7.35 Muzyka z płyt. 12.05 Muzyka z płyt. 12.25 Codzienny przegląd Prasy Polskiej. 12.35 Muzyka symfoniczna. 12.55 Dziennik południowy. 14.55 Muzyka z płyt. 15.05 Wiadomości bieżące. 15.15 Muzyka z płyt. 15.25 Komunikat gospodarczy. 15.35 Muzyka z płyt. 15.45 Skrzynka P.K.O. 16.00 Muzyka z płyt. 16.25 Transmisja z lotniska w Mokotowie przyłotu i uroczystego powitania zwycięzcy Atlantyku kpt. Skarżyńskiego. 16.45 Muzyka polska z płyt. 17.15 Koncert polskiej muzyki ludowej. 18.15 Odczyt. 18.35 Recital śpiewaczy Jadwigi Henneret. 19.05 Utwory skrzypcowe w wyk. Bron. Gimpa. 19.20 Rozmaitości. 19.40 Kwadrans literacki p. t. „Serce walczącej Polski” — fragment z powieści „Wierna rzeka” Stefana Żeromskiego. 20.00 Recital fortepianowy Józefa Turczyńskiego. 20.50 Dziennik Wieczorny. 21.00 „Skrzynka pocztowa rolnicza”. 21.10 Wesołe podwórko warszawskie — faktomontaż. 22.00 Muzyka taneczna z Ciechocinka. 22.25 Wiadomości sportowe. 22.40 D. c. muzyki tanecznej z Ciechocinka.

RECITAL RADJOWY

JÓZEFA TURCZYŃSKIEGO

Dziś o godz. 20.00 radiowy recital wybitnego pedagoga i artysty, prof. Turczyńskiego zawiera bogaty i ciekawy program kompozytyw fortepianowych. Spotykamy tam Arje i Gawota Glucka, Sonatę Op. 27 Nr. 2 Beethovena, oraz szereg obrazków muzycznych naszkicowanych mistrzowską ręką Liszta w cyklu „Ze Szwejcarji”. Na zakończenie — Czerzo op. 31, b-moll Chopina.

Pod sąd opinii rodziny czytelniczej naszego pisma

Czy mają prawo karać bez sądu?

Inny tym razem będzie „sąd”, niż zwykle. Został zaproponowany przez naszą gorliwą Czytelniczkę p. Helene S. z Woli. P. Helę przejęła się dogłębnie losami sędziącego w więzieniu Janusza Wilczyca, tak, właśnie tego z „Owocu zakazanego”, do wieści, drukowanej obecnie w naszym piśmie, a czytowanej przez naszych Czytelników z oburzeniem zainteresowaniem. W obecnej chwili zainteresowała nie naszych Czytelników sięga szczytu. P. Helena pisze nam:

Nie przeczę, że Janusz Wilczyk jest człowiekiem nieuczciwym, bo haniebnie uwiódł i niecnie porzucił tę biedną Romcię Buracką, powinien też być zato ukarany, ale nie wolno go karać za winy niepełnione. To tak jakby np. ukradł komu zegarek. Nie złapano go na gorącym uczynku, nie można mu tego udowodnić. Później pada na niego podejrzenie o zabójstwo człowieka, najzupełniej niestuszne. Czy wolno nam sobie powiedzieć: „Wszystko jedno, jak nie to zrobił, to co innego”. Nie się dział za tanto — niech siedzi za to.

Przedewszystkiem sa to przestępstwa zupełnie niejednakowe. Bo ostatecznie mnóstwo jest dziewcząt uwiedzionych i porzuconych nawet z dzieckiem. Niedługo też popełniła samobójstwo, ale jednak winowajcy nikt nie sadzał zato do więzienia, bo i słusznie: ostatecznie gwałtem jej nie brał, do samobójstwa nie namawiał. Owszem, gdyby nie on, nie byłoby tego całego nieszczęścia, ale nie byłoby on, byłby inny. Przecież jest

wiele dziewcząt, na które też rozmaici czyhają, a jednak nie każda daje się usidlić.

Słowem sytuacja jest taka. Buraccy z córka i Grzesi mają w ręku dokument, z którego wynika, że Wilczyk jest wielkim łajdakiem, ale śmierci Romy nie spowodował. Grozi mu kara bardzo ciężka. Czy mają Buraccy prawo dopuścić do skazania chłopaka, choć jednym słowem mogłoby go uratować? Czy wolno im spełniać wolę zmarłej córki, niezgodna z obowiązującym prawem? Czy beda w porządku za swoim sumieniem, gdy każą mu niewinnie cierpieć? Czy sprawiedliwości stanie się rzeczywiście zadość? Czy Janusz nie będzie dostatecznie ciężko ukarany tem, że straci Romię? Czy rzadzenie się zemsta jest uczciwe? Czy wolno ko rzystać z omyłki sądowej dla karania ludzi według swego widzimisie?

Te oto pytania nasuwają mi się. Sama nie umiem dać na nie odpowiedzi, łamiąc sobie nad niemi głowę dniami i nocami. Może np. Czytelnicy dopomogą mi w moim rozumowaniu? Propanuję ogłosić sąd opinii publicznej nad Januszem Wilczycem z córka i Grzesiem z drugiej. Kto z nich ma słusznosc? Czy Wilczyk powinien ponieść karę za winę niepełnioną?

Rzecz wydaje się naprawdę interesująca i dlatego oddajemy tę sprawę pod sąd opinii rodziny Czytelniczej naszego pisma. Listy proszę nadysłać z napisem na kopercie „Pod sąd opinii”.

OWOC ZAKAZANY

Wzruszający dramat z życia dziewcząt warszawskich

Za drugim spojrzeniem Władysław przekonał się, że — przeciwnie, — Renia jest wdzięczna za te odwiedziny.

Kto wie? Może nawet na nie czekała? Może ją uradowały serdecznie?

Władysław zawołał:

— O, Jezu, jaka pani schorowana!... Wygląda pani, jakby pani była straszliwie chora. Co się z panią dzieje?

— Nie wiem, właśnie...

— A co mówi lekarz?

— Nie wzywałam żadnego...

— Racja, przypominam sobie, dozorca mi mówił. Ale dlaczego?

— Nie chcę. Wolę cierpieć. Pragnę, aby moim bólem kres położyła tylko śmierć. Im prędzej się skończy, tem lepiej... Jaka byłabym szczęśliwa, gdyby to już...

Władysław zadrżał...

Czyżby rozpacz Reni była aż tak bezgraniczna?

Rzekł:

— Mówiąc to, zapomina pani o tych, co panią kochają...

Renia wzruszyła ramionami i rzekła z gorącością:

— O tych, co mnie kochają? Nie mówmy o nich lepiej.

Poczem dodała ze zjadliwą i bolesną ironją:

— Dawniej było takich sporo... Dziś... bodaj już niema nikogo takiego...

— Skąd pani wie?

— Niech pan spojrzysz. Na moje cztery ściany. Był tu kiedy kto?

— Może to tylko za karę... Rodzice chcieli panią ukarać, więc na jakiś czas nie pokazują się... Ale wróca...

— Niestety, nie. To już tak na całe życie...

— To niemożliwe. Niczego nie jestem tak pewien, jak tego, że wróca...

— Pan jest bardzo dobry, że mi pan tak dodaje otuchy...

Ogień na piecyku przygasał. Renia chciała wstać, aby dołożyć węgla, lecz Władysław ją zatrzymał, mówiąc:

— Nie, nie... Nie pozwolę pani wstać... Już ja to załatwię...

Dołożył węgla, poczem zapytał:

— Pozwoli mi pani tu jeszcze zostać chwilę?

— O ile pan ma dla mnie doprawdy tyle współczucia, to... proszę bardzo. Ale nie obawia się pan, że nudno tu panu będzie?

Odpowiedział jej milczącym spojrzeniem, ale tak wymownym, że aż opuściła oczy wstydliwie.

Potem długo milczeli, tylko spoglądali na siebie przenikliwie, jakby chcieli wzajemnie wyczytać, co się kryje w najgłębszych tajnikach ich duszy.

Wreszcie Renia pierwsza zdobyła się na odwagę i szepnęła:

— Niech pan mi najpierw powie, co pan wogóle myśli, ale tak szczerze... Co pan poczuł, gdy pan otrzymał w swoim czasie list mojego ojca z zerwaniem zaręczyn? I wogóle od tego czasu?

Tylko wysoka gorączka sprawiła, że Renia pozwoliła sobie na zadanie takiego odważnego pytania. Na trzeźwo nie odważyłaby się zanic.

Władysław — nie miał gorączki. Nie miał więc tyle śmiałości. Milczał... nie wiedząc, co powiedzieć...

Ale Renia, podniecona gorączką, nalegała:

— Niech mi pan powie... tylko szczerze... jak przyjaciel... jak prawdziwy przyjaciel...

Władysław wykrztusił wreszcie drżącym głosem:

— Otóż... list ten... zasmucił mnie głęboko... tak głęboko, że już nigdy potem nie odzyskałem pogody ducha... Nic dziwnego. Uproga tak ogromnego szczęścia, nagle taka katastrofa... Z nieba spadłem wprost do piekła... Ze szczytu marzeń pod obłokami — na czarną ziemię. Coprawda, od samego początku widziałem u pani niechęć dla mnie, ale zdawało mi się, że stopniowo udawało mi się ją przewyciężyć i że w końcu chciała mnie pani rzeczywiście za męża. Czyżbym się mylił?

— Nie. Tak było w rzeczywistości.

— Muszę pani powiedzieć, że kochałem panią wtedy... do szaleństwa...

— Prosiłam pana, aby pan mówił do mnie tylko jako przyjaciel — upominała go z zamkniętymi oczyma

— Chciałem tylko powiedzieć, że kochałem panią... dawniej. Nie powiedziałem, że kocham dziś...

— To mało. Musi mi pan powiedzieć, że już mnie pan nie kocha wcale...

— A czyż pani przypuszcza, że mógłbym jeszcze kochać panią?

Renia pobladała śmiertelnie i zagróbowym głosem szepnęła:

— Nie... Wiem, że już mnie kochać nie można... Po tem, co się stało między mną a Wilczycem...

Ponieważ wciąż miała zamknięte oczy, nie widziała, jakie piorunujące wrażenie wywarło to na Junowskim, którego twarz wykrzywiła się w bolesnym grymasie.

Tak oto zadreżczali się nawzajem szeregiem kłamstw. Ona, zwłaszcza, szkalując się najniesłuszniej i pomawiając o czyny niepopołnione.

Teraz dopiero Junowski wreszcie przystąpił do opowiedzenia Reni, co robił przez czas ich niewidzenia się. Rzekł:

— Byłem przez cały czas bardzo smutny. Prowadziłem samotny tryb życia. Szukałem zapomnienia w pracy. Daremnie. Straciłem chęć do życia i wszel-

ką nadzieję na ziszczenie jeszcze kiedykolwiek moich marzeń. Pani stała się dla mnie nieosiągalnym, odległym ideałem. Nie czyniłem już nawet żadnych wysiłków zbliżenia się do pani. Gdy Wilczyc poprosił mnie, abym został jego obrońcą, nie odmówiłem mu, bo myślałem, że może na procesie ujrzę panią... Nie mogłem przewidzieć tego, jaki obrót weźmie ta cała sprawa.

— Czy Janusz opowiedział panu wszystko?

— Początkowo nie wymienił mi żadnego nazwiska, ale mówił bardzo wiele...

Poczem cichym szepciem, drżąc cały, dodał:

— Kocha panią...

Z pod zamkniętych powiek Reni, nie mógł ujrzeć, ile nienawiści kryje się w jej sercu dla Janusza. Mówił dalej:

— Dla pani przygotował te wszystkie kwiaty...

Renia wyciągnęła ręce przed siebie, jakby odpędzając jakąś straszliwą zmore.

Nie była to wszakże zmore... To zjawił się jej duch Romy...

Zawołała:

— Proszę mi więcej o nim nie mówić!... Ani słowa!

— Dlaczego? Jeżeli pani go nadal kocha, musi pani, przeciwnie, być bardzo miło słyszeć o nim.

— O, Boże!... — jęknęła tylko Renia i ukryła twarz w dłoniach.

Junowski przyglądał się jej bacznie. Rzekł:

— Mam możność widywania się z Wilczycem choćby codziennie...

Renia spojrzała na niego błagalnie.

On zaś, jakby tego nie widząc, mówił dalej:

— Jeżeli pani chce, mogę w każdej chwili mu powiedzieć, że pani kocha go jeszcze wbrew wszystkiemu, co się stało, pomimo wszystko...

— Okrutny pan jest — szepnęła cicho.

Wzruszyło go to. Postanowił wszakże być bezlitosny do samego końca, aby zmusić ją do poddania się i zaniechania kłamstwa. Zapytał:

— Nie dostanę od pani odpowiedzi?

Renia zrozumiała, że jeżeli będzie się nadal wahała, zdradzi swoją tajemnicę.

Tego zaś nie chciała pod żadnym pozorem.

Bo gdy Junowski przekona się, jak ona nienawidzi Wilczyca, to dopiero nadobre będzie się w niej kochał. Renia zaś powiedziała sobie, że ma miłości dość raz na zawsze. Nie pragnie więcej kochać i być kochaną.

Rzekła więc złamanym głosem:

— Dobrze... niech więc pan mu powtórzy, co pan tu ode mnie usłyszał...

— Zwłaszcza?

— ...że nie wierzę w jego winę... i... że...

Dalszy ciąg nastąpi.

DAM TY-SKI

Zagadkowe morderstwo

IV.

— Skąd pan wie? Czy go pan widział? — zdumiał się Skalski.

— Mówił takim dziwnym, jak by zmienionym głosem?..

— Tak... Ale naprawdę, chyba go pan widział w sklepie dziś rano!..

Motyka się uśmiechnął.

— Nie łatwiejszego, jak zgadnąć, że ten gazetek się ucharakteryzował tak, aby jak najmniej z niego było widać. Pozostaje się dowiedzieć, komu mógł być wiadomy ów zamiar mecenasa i to, że właśnie pan miał dokonać ekspertyzy.

Zgodnie z otrzymanem zleceniem, poczta zamordowanego mecenasa i to, że właśnie pan wana była wprost do urzędu śledczego. Polecenie było ściśle tajne, poza urzędem śledczym i pocztą centralną nikt o tem nie wiedział.

Nazajutrz po wykryciu morderstwa, późnym wieczorem do urzędu śledczego skierowano jednego denesze, zaadresowaną do Darzyńskiego. Motyka, który

miał tę sprawę poręczoną, sam otworzył telegram. Był tak zredagowany:

„Znaleziony ranny chwila przytomności twierdzi jest pański sługa Konstanty Parzak Szpital Pomielszki“.

W jednej chwili Motyka zorientował się w całej sytuacji. Przedewszystkiem poszukał w atlasie Rzecznej miejscowości Pomielszki. Było to powiatowe miasteczko gdzieś, daleko, w stronach Lidvy. Potem zairzał do rozkładu jazdy — o północy miał pociąg na Wilno. Jeszcze jedno zlecenie, by następną depesze, która przyjdzie nazajutrz, zanieść do mieszkania mecenasa i jak stał, zameldować tylko o swoim wzięciu naczelnikowi, pojechał na dworzec.

W pociągu, dobrze wygodnie rozparty w siedzeniu, zasnął i spał, aż do Grodna. Obudziwszy się, począł rozpamiętywać ubiegły dzień.

Przedewszystkiem owi spadkobiercy, którzy przybiegli zaraz następnego rana, ledwo

przeczytawszy w gazecie o wypadku. Niewiele ich było — jakież dalekie kuzynstwo mecenasa — małżeństwo z synem. Jak twierdził, byli jedynymi spadkobiercami zmarłego. Owe małżeństwo prezentowało się jeszcze niczego — typowa zbiegła szlachta, on urzędnik tramwajów miejskich. Zato synalek wcale nie przypadł do gustu aspirantowi. Był arogancki, zarozumiały, niewiadomo czem się zajmował, a ubrany był stanowczo za elegancko na dochody oca. Rodzice jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

tragicznie smutek po zmarłym twierdząc, że śmierć jego, choćby dla przyzwyczajenia, udawali

D. c. n.

